

Innst. S. nr. 33

(2001-2002)

Innstilling fra finanskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Lodve Solholm, Øystein Hedstrøm og Harald T. Nesvik om at innførselskvotene av reiseutstyr og reisegods, som alkohol og tobakk m.m., harmoniseres med EUs regler

Dokument nr. 8:8 (2001-2002)

Til Stortinget

SAMMENDRAG

Sverige og Finland har besluttet å gjennomføre en gradvis opptrapping av innførselskvotene for alkohol med full EU-kvotepå 110 liter øl, 90 liter vin, 10 liter brennevin og 800 sigaretter ved inngangen til 2004. Dette vil trolig føre til reduksjoner i de svenske avgiftene, kanskje allerede fra årsskiftet 2001/2002, noe som vil bety at lønnsomheten ved å krysse grensen fra Norge for å ta med seg alkohol og tobakk vil øke ytterligere.

I dag er de gjennomsnittlige prisene spesielt for alkohol foreløpig lavere i Tyskland enn i Danmark. Prisene i Danmark er igjen lavere enn i Sverige, og prisene i Sverige er vesentlig lavere enn i Norge.

I dokumentet gjør forslagsstillerne rede for de norske forskriftene om tollfrihet for reiseutstyr og reisegods ved innreise til Norge (2001) og for de svenske reglene om reisendes innførsel av alkohol og tobakk til Sverige (2001).

Sverige vil harmonisere reisendes avgiftsfrie kvoter med EUs regler innen 2004.

Norske borgere eller turister må ikke føle det slik at innførselsreglene i Norge virker urimelig i forhold til våre naboland.

Når kvotene harmoniseres med andre land i Norden som Danmark, Sverige og Finland, vil de nye kvotene til privat bruk føre til at det skal bli særs vanskelig å ta en vanlig reisende for smugling.

Det betyr blant annet at tollvesenet og politiet får konsentrert seg mer om viktigere oppgaver med å bruke tid, krefter og ressurser på storsmuglere som retter seg mot det svarte markedet for omsetning og profitt.

Dermed kan etaten og myndighetene mer konsentrere seg om bekjempelse av internasjonale smuglerbander og øvrig kriminalitet ved landegrensene.

På bakgrunn av dette fremmes følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen om at innførselskvotene i bestemmelsene om tollfrihet for reiseutstyr og reisegods, som alkohol og tobakk m.m., harmoniseres med EUs regler."

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Ranveig Frøiland, Svein Roald Hansen, Tore Nordtun, Torstein Rudihaugen og Hill-Marta Solberg, fra Høyre, Svein Flåtten, Torbjørn Hansen, Heidi Larsen og Jan Tore Sanner, fra Fremskrittspartiet, Gjermund Hagesæter, lederen Siv Jensen og Per Erik Monsen, fra Sosialistisk Venstreparti, Øystein Djupedal, Audun Bjørlo Lysbakken og Heidi Grande Røys, fra Kristelig Folkeparti, Ingebrigt S. Sørfonn og Bjørg Tørrisdal, fra Senterpartiet, Morten Lund, fra Venstre, May Britt Vihovde, og fra Kystpartiet, Karl-Anton Swensen, viser til at dokumentet er forelagt Finansdepartementet ved finansministeren til uttalelse. Svarbrev 12. november 2001 er vedlagt innstillingen.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til at finansministeren i brevet skriver bl.a.:

"Som et sammendrag av synspunktene vil jeg vise til at EU har en taxfree-kvotepå 110 liter øl, 90 liter vin, 10 liter brennevin og 800 sigaretter ved inngangen til 2004. Dette sikrer at EU beholder beskatningsretten over varer, herunder alkohol, som innføres, og er et sentralt virkemiddel for at

landene skal kunne opprettholde avgifter på denne typen varer.

(...)

Norge har et høyt nivå på særavgiftene som omfattes av kvotebestemmelsene (mineralolje, alkohol og tobakk). En økning av innførselskvotene til det nivået som gjelder ved handel innen EU må antas å gi en kraftig reduksjon i innenlands omsetning av disse varene. En eventuell gjennomføring av forslaget vil ha uheldige virkninger for næringslivet i Norge, og medføre et betydelig provenyrtap."

Flertallet slutter seg til finansministerens vurderinger.

Flertallet vil derfor ikke bifalle forslaget. Flertallet foreslår at dokumentet vedlegges protokollen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at Sverige og Finland har besluttet en harmonisering med EUs innførselskvoter. Dette vil måtte gi betydelige avgiftsreduksjoner både i Sverige og Finland på alkohol og tobakk, slik at prisnivået blir ytterligere redusert og forskjellen til norsk prisnivå vil øke. Etter disse medlemmers oppfatning vil det over tid verken være mulig eller ønskelig å opprettholde et system hvor prisforskjellene mellom naboland med lang og vanskelig kontrollerbar felles grense er så store.

Med dagens prisforskjeller viser tollvesenets kontroll at det er en betydelig ulovlig import av alkohol og tobakksvarer, og dette vil åpenbart bare forsterke seg i tiden fremover. Eksempelvis er det hittil i år beslaglagt 226 000 tusen liter sprit, noe som er ny rekord med betydelig margin.

Disse medlemmer mener at det norske avgiftsnivået må harmoniseres med våre naboland og dermed med resten av Europa, og ser ingen grunn til at norske borgere ikke skal ha samme rett til privat innførsel av alkohol og tobakksvarer som EU-borgere.

Det er viktig å presisere at forslaget gjelder import fra EU-land til Norge, og altså gjelder varer som det er betalt avgift for i et EU-land. Disse medlemmer viser til brevet fra finansministeren hvor det hevdes at

en slik økning av innførselskvotene vil måtte antas å gi en kraftig reduksjon i innenlands omsetning av disse varene.

Disse medlemmer ønsker en helt nødvendig harmonisering av de norske avgiftene med nabolandene, og under en slik forutsetning er det ingen grunn til at omsetningen i Norge skulle gå ned. På denne bakgrunn vil disse medlemmer støtte forslaget fra Lodve Solholm, Øystein Hedstrøm og Harald T. Nesvik om at innførselskvotene av reiseutstyr og reisegods, som alkohol og tobakk m.m., harmoniseres med EUs regler.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen om at innførselskvotene i bestemmelsene om tollfrihet for reiseutstyr og reisegods, som alkohol og tobakk m.m., harmoniseres med EUs regler."

FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Stortinget ber Regjeringen om at innførselskvotene i bestemmelsene om tollfrihet for reiseutstyr og reisegods, som alkohol og tobakk m.m., harmoniseres med EUs regler.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen viser til dokumentet og til det som står foran, og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Dokument nr. 8:8 (2001-2002) - forslag fra stortingsrepresentantene Lodve Solholm, Øystein Hedstrøm og Harald T. Nesvik om at innførselskvotene av reiseutstyr og reisegods, som alkohol og tobakk m.m., harmoniseres med EUs regler - vedlegges protokollen.

Oslo, i finanskomiteen, den 29. november 2001

Siv Jensen
leder

Audun Bjørlo Lysbakken
ordfører

Ingebrigt S. Sørffonn
sekretær

Vedlegg

Brev fra Finansdepartementet v/statsråden til finanskomiteen, datert 12. november 2001

Dokument nr. 8:8 (2001-2002) forslag om at innførselskvotene av reiseutstyr og reisegods som alkohol og tobakk m.m. harmoniseres med EUs regler

Jeg viser til brev av 31. oktober 2001 hvor forslag fra stortingsrepresentantene Lodve Solholm, Øystein Hedstrøm og Harald T. Nesvik om at innførselskvotene av reiseutstyr og reisegods som alkohol og tobakk m.m. harmoniseres med EUs regler, oversendes for uttalelse.

Jeg antar at representantene med henvisning til forslaget om en harmonisering med EUs regler, har lagt til grunn en heving av den norske taxfree-kvoten opp til den veiledende mengdegrensen som gjelder ved handel mellom EU-land, jf. nedenfor hvor det gis en kort redegjørelse for EUs regelverk.

Det er viktig å være oppmerksom på at varene som inngår i EUs mengdegrense må være kjøpt beskattet i kjøpslandet. Det er således ikke tale om taxfree-varer. EUs regelverk er en direkte konsekvens av at EU skal anses som ett toll- og handelsområde. Fri flyt av varer inngår som et av hovedelementene i grunnlaget for EU-samarbeidet. Siktemålet er også at det skal være en harmonisert skatte- og avgiftspolitik og at alle varer skal være beskattet i et land. En harmonisering av avgiftene på alkohol er vedtatt gjennom Rdir. 92/84/EEC av 19. oktober 1992. Oppkrevingsbestemmelsene som skal sikre at særavgiftsbelagte varer som omsettes over landegrensene innen EU beskattes i et land, og ikke dobbelbeskattes eller omsettes helt avgiftsfrie, fremgår av Rdir. 92/12 av 25. februar 1992. I forhold til disse bestemmelsene er Norge å anse som et tredjeland.

Skatte- og avgiftsområdet inngår ikke i EØS-samarbeidet. Bestemmelsene om reisendes innførsel av reisegods, som alkohol og tobakk m.m., anses som en del av skatte- og avgiftsområdet. Sekundærlovgivningen i EU som regulerer dette, blant annet de ovennevnte direktiver, er derfor ikke bindende for Norge. Dette innebærer at verken økningen i innførselskvotene eller opphevelsen av taxfree-ordningen internt i EU har formell eller juridisk betydning for Norge, og vi kan derfor opprettholde våre egne nasjonale regler som i dag på dette området. Jeg vil også minne om at dersom en EU-borger reiser ut av EU og tar med seg kvotevarer eksempelvis alkohol inn igjen, så gjelder tilnærmet de samme kvoter innen EU som praktiseres i Norge.

EUs regelverk for reisendes innførsel av varer

Ved etableringen av det indre marked fra 1. januar 1993 ble det etablert et skille mellom reisende internt i EU og reisende til/fra tredjeland. Fra dette tidspunktet reguleres reisende internt i EU av direktiv 92/12/EEC (sirkulasjonsdirektivet) av 25. februar 1992, mens øvrige reisende reguleres av direktiv 69/169/EEC av 28. mai 1969 med senere endringer.

Reisende internt i EU

Fra 1. januar 1993 er hovedregelen internt i EU at alle varer skal beskattes/avgiftsbelegges i forbrukslandet. Det er imidlertid gjort et unntak fra dette for varer som reisende medbringer til eget forbruk. Disse varene skal *avgiftslegges i kjøpslandet*. Bestemmelsene i sirkulasjonsdirektivet angir prosedyre- og kontrollregler som skal sikre at det skjer en slik avgiftslegging i kjøpslandet.

For å skille mellom når en varemengde må anses å være til eget bruk (avgift i kjøpslandet) og når det er mer trolig at den er brakt med for videresalg (avgift i forbrukslandet), er det fastsatt veiledende mengdekvoter. Disse er:

10 liter sprit
20 liter mellomklasseprodukter
90 liter vin (hvorav høyst 60 liter mousserende)
110 liter øl
+ tobakk (800 stk sigaretter, 1 kg røketobakk etc)

Dette innebærer at en danske kan reise til Tyskland, kjøpe ovennevnte varer beskattet og medbringe disse til Danmark uten ytterligere avgiftslegging. Eneste vilkår er at varene er kjøpt med avgift i Tyskland og at de er til eget bruk.

Danmark, Finland og Sverige har forhandlet frem visse unntak fra disse reglene. Unntakene innebærer at disse landene kan benytte mer restriktive kvoter. For både Danmark, Finland og Sverige utløper unntaksperioden 31. desember 2003. Frem til dette tidspunktet vil disse landene gradvis trappe opp mengdegrensene. Fra 1. januar 2001 er kvotene inn i Sverige 1 liter sprit, 6 liter sterkvin, 25 liter vin og 32 liter øl. Fra 1. januar 2002 økes spritkvoten til 2 liter. Fra 1. januar 2003 og frem til overgangsordningen utløper 1. januar 2004 vil kvotene være 5 liter sprit, 3 liter sterkvin, 52 liter vin og 64 liter øl.

For reisende internt i EU er nå adgangen til å medbringe en *taxfree-kvote*, dvs. en mengde varer som er kjøpt ubeskattet, opphevet. Det er således i dag intet taxfritt salg innen EU. Kvoten som gjaldt inntil 1. juli 1999 var om lag tilsvarende den norske taxfree-kvoten.

Reisende til/fra tredjeland

For reisende til/fra tredjeland gjelder direktiv 69/169. Reisende mellom EU og tredjeland vil etter dette regelverket i EU kunne medbringe den samme taxfree-kvoten som tidligere. Denne kvoten innebærer bl.a. at det kan medbringes 1 liter brennevin eller 2 liter mellomklasse-produkter og 2 liter vin samt en viss mengde tobakk etc. Kvoten er som nevnt i stor grad sammenfallende med den norske taxfree-kvoten. Dette betyr at en svenske som reiser til USA, Asia eller Norge kan handle taxfree på flyplass eller beskattet i butikk i disse

landene. Ved retur til Sverige kan bare den nevnte kvoten tas med uten avgiftsoppkreving i Sverige. For øl har imidlertid Sverige øket kvotene til 32 liter fra 1. januar 2001. For de andre EU-landene er øl kun begrenset av den generelle beløpsgrensen.

Som et sammendrag av synspunktene vil jeg vise til at EU har en taxfree-kvotefra tredjeland som er i samsvar med den norske taxfree-kvoten. Dette sikrer at EU beholder beskatningsretten over varer, herunder alkohol, som innføres, og er et sentralt virkemiddel for at landene skal kunne opprettholde avgifter på denne type varer.

Jeg vil på denne bakgrunnen ikke foreslå å heve den norske taxfree-kvoten opp til den veiledende mengdegrensen som gjelder ved handel mellom EU-land. Norge har et høyt nivå på særavgiftene som omfattes av kvotebestemmelsene (mineralolje, alkohol og tobakk). En økning av innførselskvotene til det nivået som gjelder ved handel innen EU må antas å gi en kraftig reduksjon i innenlands omsetning av varene. En eventuell gjennomføring av forslaget vil ha uheldige virkninger for næringslivet i Norge, og medføre et betydelig provenytap.

Nivået på særavgiftene i våre naboland er imidlertid noe jeg vil vurdere løpende med sikte på å redusere omfanget av grensehandel av lokkevarer. Hvis Norge hevet den norske taxfree-kvoten opp til den veiledende mengdegrensen som gjelder ved handel mellom EU-land, ville det innebære at Norge går lenger enn EU, se beskrivelsen av EUs regelverk ovenfor. Denne beskrivelsen viser blant annet at en svenske som kjøper taxfree-varer i Norge kan ta med seg tilbake til Sverige varer tilnærmet den kvoten som gjelder ved innførsel til Norge. Videre omfattes ikke Norge av EUs direktiver og kontrollsystemer som sikrer at varene som innføres til Norge er beskattet i kjøpslandet. Jeg viser også til at de andre nordiske landene her har nedlagt betydelige ressurser i å få overgangsordninger for å tilpasse seg EUs veiledende mengdegrenser. Fra Regjeringens side vil vi derfor løpende vurdere avgiftsnivået også i lys av nivået i våre naboland. Jeg ser imidlertid ingen grunn til å koble denne vurderingen av nivået på avgiftene til en heving av dagens innførselskvoter som etter min mening er godt begrunnet.